

Zúžení SJM a vypořádání

Rozhodnutím o zúžení společného jmění manželů až na věci tvořící obvyklé vybavení společné domácnosti dochází k modifikaci rozsahu společného jmění účastníků, stanoveného v § 143 obč. zák., tedy k vyloučení věcí, které by jinak tvořily předmět jejich společného jmění, až na věci tvořící obvyklé vybavení jejich společné domácnosti, ze společného jmění účastníků. Věci, které byly takto ze společného jmění manželů vyloučeny, podléhají podle § 149 odst. 4 obč. zák. vypořádání jako v případě zániku společného jmění manželů. Pokud po zániku společného jmění manželů k uvedeným věcem nenásledovalo do tří let jejich vypořádání dohodou nebo nebyl podán návrh na vypořádání rozhodnutím soudu, platí podle § 150 odst. 4 obč. zák. ohledně nemovitých věcí nevratitelná domněnka vzniku podílového spoluvlastnictví.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 3297/2006, ze dne 15.3.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce M. N., zastoupeného advokátem, proti žalované Z. S., zastoupené advokátkou, o vyloučení věci z exekuce, vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 15 C 228/2003, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 18. 10. 2005, č.j. 40 Co 577/2005-87, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 18. 10. 2005, č.j. 40 Co 577/2005-87, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

V záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil krajský soud rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 25. 10. 2004, č.j. 15 C 228/2003-62 (jímž okresní soud v plném rozsahu vyhověl žalobě na vyloučení spoluvlastnických podílů z exekuce vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 46 Nc 4559/2003 ve prospěch žalované proti povinné M. N.), tak, že žalobu na vyloučení věci z exekuce v celém rozsahu zamítl. Krajský soud dospěl k závěru, že pokud za trvání manželství dojde ke zúžení společného jmění manželů až na věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti, neznamená to zánik společného jmění manželů k věcem ostatním, a výslovně se neztotožnil s právním názorem uvedeným v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2002, sp. zn. 22 Cdo 1476/2000, uveřejněném pod č. C 1120 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného nakladatelstvím C. H. Beck. Ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“), jednoznačně spojuje zánik společného jmění manželů se zánikem manželství anebo jinými skutečnostmi, jež hmotné právo jako důvod zániku společného jmění manželů přímo uvádí. Jelikož manželství žalobce a jeho manželky M. N. rozvedeno nebylo, nedošlo k zániku společného jmění k ostatním věcem, které tvoří vybavení společné domácnosti, tedy i nemovitostem, jež jsou předmětem řízení. Z tohoto důvodu se nemohla uplatnit fikce vypořádání vymezená v § 150 odst. 4 obč. zák., neboť k zániku společného jmění manželů ohledně tohoto majetkového společenství nedošlo. Pokud majetkové společenství žalobce a povinné M. N. k předmětným nemovitostem trvá, není naplněno ustanovení § 267 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), neboť žalobce neprokázal, že mu k označenému podílu na nemovitostech svědčí právo, které nepřipouští výkon rozhodnutí.

V dovolání - jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. - namítá žalobce nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.). Je přesvědčen, že odvolací soud rozhodl v rozporu s judikaturou dovolacího soudu, konkrétně pak s rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2002, sp. zn. 22 Cdo 1476/2000, a rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2005, sp. zn. 22 Cdo 2211/2004, na které v odůvodnění svého dovolání plně odkázal. Navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud věc projednal podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 3. 2005 (čl. II, bod 3. zákona č. [59/2005](#) Sb.).

Dovolání - přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.- je důvodné.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 148 odst. 1 obč. zák. soud může ze závažných důvodů na návrh některého z manželů zúžit společné jmění manželů až na věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti.

Podle § 148 odst. 2 obč. zák. na návrh některého z manželů soud zúží společné jmění manželů až na věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti v případě, že jeden z manželů získal oprávnění k podnikatelské činnosti nebo se stal neomezeně ručícím společníkem obchodní společnosti.

Podle § 149 odst. 4 obč. zák. v případech uvedených v § 143a odst. 1 obč. zák. a § 148 odst. 1 obč. zák. se použijí ustanovení § 149 odst. 2 a 3 obč. zák. obdobně.

Podle § 150 odst. 4 obč. zák. nedošlo-li do tří let od zániků společného jmění manželů k jeho vypořádání dohodou nebo nebyl-li do tří let od jeho zániku podán návrh na jeho vypořádání rozhodnutím soudu, platí ohledně movitých věcí, že se manželé vypořádali podle stavu, v jakém každý z nich věci ze společného jmění manželů pro potřebu svou, své rodiny a domácnosti výlučně jako vlastník užívá. O ostatních movitých věcech a o nemovitých věcech platí, že jsou v podílovém spoluvlastnictví a že podíly obou spoluvlastníků jsou stejné; totéž platí přiměřeně o ostatních majetkových právech, pohledávkách a závazcích manželům společných.

S právním názorem odvolacího soudu, že rozhodnutím soudu o zúžení společného jmění manželů až na věci tvořící obvyklé vybavení domácnosti podle § 148 odst. 2 obč. zák. nezaniká společné jmění manželů k věcem ostatním, se nelze ztotožnit. Rozhodnutím o zúžení společného jmění manželů až na věci tvořící obvyklé vybavení společné domácnosti dochází k modifikaci rozsahu společného jmění účastníků, stanoveného v § 143 obč. zák., tedy k vyloučení věcí, které by jinak tvořily předmět jejich společného jmění, až na věci tvořící obvyklé vybavení jejich společné domácnosti, ze společného jmění účastníků. Z judikatury Nejvyššího soudu, která je konečně odvolacímu soudu známa, plyne, že došlo-li k zúžení společného jmění manželů na věci tvořící obvyklé vybavení společné domácnosti, došlo současně k zániku společného jmění manželů k ostatním věcem, které netvoří vybavení společné domácnosti (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2002, sp. zn. 22 Cdo 1476/2000, publikovaný pod č. C 1120 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného nakladatelstvím C. H. Beck). Na tomto závěru Nejvyšší soud nemá co měnit. Věci, které byly takto ze společného jmění manželů vyloučeny, podléhají podle § 149 odst. 4 obč. zák. vypořádání jako v případě zániku společného jmění manželů. Pokud po zániku společného jmění manželů k uvedeným věcem nenásledovalo do tří let jejich vypořádání dohodou nebo nebyl podán návrh na vypořádání rozhodnutím soudu, platí podle § 150 odst. 4 obč. zák. ohledně nemovitých věcí nevyvratitelná domněnka vzniku podílového spoluvlastnictví.

Jelikož dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta první, o.s.ř.).

Právní názor odvolacího soudu je pro odvolací soud v dalším řízení závazný (§ 243d odst. 1, část věty první za středníkem, § 226 odst. 1 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)